

Martin Lönnebo, Hjärtats nycklar. Cordia förlag.

Inom psykologin talar man om gerotranscendens. Ordet beskriver hur en människa under sin ålderdom kan utveckla en sällsam förmåga av ökad förståelse för livets mysterier och en känsla av sammanhang och mening med livet.

Om man därtill lägger en personlighet som näst intill tycks ha fötts med denna gränsöverskridande förmåga. Så till den milda grad att hans mamma tidigt oroade sig för hur det skulle gå för denne drömmare. Och om man dessutom betänker att denne person under hela sitt liv umgåtts med människor och litteratur som representerar tillvarons mystik. Ja, då har man biskop emeritus Martin Lönnebo framför sig och hans nyutkomna tänkebok Hjärtats nycklar.

Martin Lönnebo, som nyss fyllt 80 år, berättar hur han som jubilar uppvaktas av släkt, vänner och kollegor. Platsen är barndomshemmet i Storkågeträsk. Maten som står på borden är västerbottniska delikatesser med kristallklart vatten från källan vid huset. Men det är ett märkligt gästbud. Bland gästerna finns Martin Lönnebos stolta med sedan länge bortgångna föräldrar. Ludvig Wittgenstein är där, liksom Simon Weil, Martin Buber och Lao Zi. I ett hörn av köket sitter Paulus och mumsar på köttbullar, fjällsvamp och älgost. Alla talar i mun på varandra. Jubilaren själv försöker hålla tal som snart smälter samman med gästernas röster och erfarenheter. På ett bord ligger tolv nycklar; Hjärtats nycklar som låser upp människans dörrar till inre djup och ett ansvarsfullt liv.

Stämningen är drömsk. Nästan med en smak av Selma Lagerlöfs legender. Det finns en skenbar naivitet som uppenbarar människans storhet och utsatthet. Den tolfte nyckeln, Unio Mystica, låser upp dörren till alltings enhet och samhörighet. Martin Lönnebo låter i denna bok tillvaron vävas samman till en enda väv. Allt hör ihop: biologi och andlighet, 1900-talets tragedi och det gryende 2000-talets många utmaningar, barndom och ålderdom. "Vårt öde är gemensamt", säger jubilaren själv.

Med Hjärtats nycklar inte bara sammanfattar Lönnebo sitt liv och författarskap. Han ger också riktning för framtiden. Man kan se boken som ett slags testamente. Men än mer är den ett tillskott i den andligt gränsöverskridande litteratur som kallas mystik. Hjärtats nycklar kommer liksom Frälsarkransen att bli en andlig klassiker.

Jakob Carlander

Ingress

I ett litet hus i västerbottniska Storkågerträsk samlas en märklig skara till födelsedagsuppvaktning. Underbara saker äger rum och djupa sammanhang uppenbaras.

Bildtext: Martin Lönnebo har fyllt 80 år. I Hjärtats nycklar bjuder han inte till gränslöst kalas.